

Finansministeriet. Kjøbenhavn, den 20de Januar 1896.

I Aaret 1780 tilstodtes der Bønderne i Holte, Trørød og Øverrød samt Høsterkøb med flere Byer paa forrige Hirschholm Amt Ret til som hidtil at benytte den Kongen tilhørende Jemshølyng Tørvemoje (beliggende i Rude Skov) til fornødent Tørvestær og Høstet, men ikke til Græsning, Bløjeland eller noget andet saadant Brug, hvorhos det tilfaldes, at det skulde være Bønderne uforment at aflede Vandet ved Grøft igennem Skoven. I Tidens Løb tiltog imidlertid Bønderne sig en imod den saaledes udtrykkelig fastsatte Begrænsning stridende Benyttelse af den delvis opkaarne Mose, og da gentagne Indsigelser herimod ikke frugtede, saa Domænebestyrelsen sig nødsaget til at paatalde Domstolens Beskyttelse af Statskassens Ret. Den i en imod en enkelt af Brugerne saaledes anlagt Processag affagte Dom, hvorved han kendtes uberettiget til at bruge sin Part i Mosen paa anden Maade end til Tørvestær og Høstet, førte til Forhandlinger imellem Brugerne og Finansministeriet, som i 1867 affluttedes med en Overenskomst, hvorved der indrømmedes Brugerne Ret til foruden til Tørvestær og Høstet ogsaa at benytte Mosen til Græsning og Dyrkning med alle Slags Grøsvækster, Sædarter og Rodfrugter, saaledes at Statskassen som hidtil udrede de kongelige Statter, men i øvrigt ikke havde anden Afgift eller Byrde af Mosen end at svare, imod at samtlige Brugere af Mosen paa egne og efterkommende brugsberettigedes Begne gif ind paa, at hele Mosen, med hvad paa den maatte findes, den 1ste November 1916 hjemfaldt til Statskassen og enhver Lodsejerne tilkommende Brugs- og Benyttelsesret bortfaldt. — Finansministeriet har derhos under 20de Maj 1870 erhvervet Ejendomsdom, hvorved Statskassen over for alle og enhver kendtes ejendomsberettiget til Jemshølyng Mose (Matr. Nr. 1 E. og F.) med Forbehold af den forskellige Lodsejere i fornævnte Byer, ifølge den her anførte Overenskomst, indtil 1ste November 1916 tilkommende Brugsret.

I sidstafvigte Høst fremkom der fra Brugerne af Mosen et Andragende til Finansministeriet om at søge udbirket, at der for Statskassens Regning udførtes en ny Vandafledning, som Brugerne ikke havde Evne til at besto, men som var ganske nødvendig, eftersom Mosen allerede nu var til Dels oversvømmet og yderligere vilde blive det, da Vandets Stigning maatte antages at hidrøre fra, at det hidtidige Afløb (nedgravede Trærender) var sunket sammen eller blevet forstoppet.

Efter de foran givne Oplysninger har Statskassen klarlig nok ingen som helst retlig Forpligtelse til at bestride eller blot deltage i Udgifterne til Tørlægning af Mosen; men Finansministeriet mente dog ikke at burde afvise Andragendet uden en nærmere Undersøgelse af Forholdene, fordi disse vilde have Interesse for Domænebestyrelsen ikke blot, for saa vidt som Brugerne, som foran anført, vilde være berettigede at føre det fornødne Afløb gennem Statskoven, men end mere fordi det under Hensyn til, at Mosen om en Snes Aar vil helt hjemfalde til Statskassen, har Betydning for denne, at og hvorledes den Afvandning udføres, som nu maatte behøves i Brugernes Interesse, hvortil endnu kommer, at Forholdet vilde vise sig i en noget ændret Skikkelse, hvis den voldsomme Vandstand i Mosen maatte kunne blive til følelig Støde for større eller mindre Dele af selve Skoven.

Den indgaaende Undersøgelse af Forholdene, som Ministeriet i Genhold hertil har ladet foretage, har ført til det Resultat, at Tilstanden i det væsentlige er som angivet i det nævnte Andragende, samt at den alene kan hidrøre fra, at de gamle Trærender, der have afledet Vandet igennem Rude Skov til Ebberød Dam, nu ere sunken sammen eller forstoppede, og Vandstanden i Jemshølyng derfor utvivlsomt fremdeles vil stige, hvis der ikke stiftes et nyt og bedre Afløb. Fremdeles har Undersøgelsen været rettet paa, hvilken af de flere mulige Retninger for et saadant nyt Afløb der maatte være at foretrække; og denne Undersøgelse har ført til den bestemte Erkendelse af, at den nuværende Retning af Afløbet imod Vest til Ebberød Dam vil, og det endog saa i høj Grad, være ikke blot den hensigtsmæssigste til en grundig Afvandning, men ogsaa tillige den mindst bekostelige. — Udgiften til denne